A°. 1857. N°. 14.

Opregte Haarlemsche Vrijdagsche Courant

van 16 Januarij.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, uitgegeven. — Prijs: *f* 5 in de drie maanden.

VAN DEN RIJN, 14 Januarij.

Uit Rusland wordt gemeld, dat de bevelhebber van het leger aan den Kaukasus, onder dagteekening van den 14den December, heeft berigt, dat eene afdeeling van 40 man nogaïsche militie, welke zich van het fort Kaladschinsk begaf naar het fort 't welk aan den mond van de Kleine-Laba, bij de Schedock, wordt gesticht, den 10den November, onverhoeds door 300 Circassiers, welke zich in het bosch verborgen hadden gehouden, is aangevallen; — dat de Russen daarbij spoedig 25 man aan gekwetsten en 3 dooden hebben verloren, doch dat de overige 15 zich hardnekkig hebben te weer gesteld, tot dat zij door 200 kozakken van Schedock en 100 man van Kaladschinsk zijn ontzet, en de aanvallers, met verlies van 20 dooden en 3 gevangenen, zijn teruggedreven.

In Rusland zijn weder ukasen uitgevaardigd, bij welke aan de Joden het dragen van een afzonderlijk en daardoor kenbaar gewaad, en aan hunne gehuwde vrouwen het afsnijden van het hoofdhaar wordt verboden. De joodsche bevolking beschouwt deze verordeningen als strekkende om de in Rusland verblijvende Israëliten, zoo veel en zoo spoedig mogelijk, met de russische bevolking te vereenzelvigen, en daarmede in den schoot van de Staatskerk te brengen. De rabbijnen zouden verpligt worden om zich borg te stellen, dat aan dit gebod, vooral wat de vrouwen betreft, de hand wordt gehouden. De eenigzins vermogende rabbijnen schijnen ongenegen om zich aan die verordening te onderwerpen en voornemens te zijn om zich naar elders te begeven, en zoo het schijnt, zal dit voorbeeld door velen hunner geloofsgenooten worden gevolgd.

PARIJS, 13 Januarij.

Uit Marseille wordt de aankomst gemeld van de stoompaket *l'Euphrate*, met berigten uit Konstantinopel, de dagteekening voerende van 5 Januarij. Destijds had het britsche eskader last ontvangen om op het eerste bevel uit de Zwarte-zee te kunnen verzeilen. In de turksche hoofdstad wist men evenwel te verzekeren, dat de genoemde vloot in dat vaarwater zou blijven, tot dat de vorstendommen geheel door de oostenrijksche krijgsmagt zouden zijn ontruimd.

Onder de bergbevolkingen van den Libanon was een opstand uitgebroken.

In het officiële turksche dagblad werd medegedeeld, dat in Perzie eene bijna volslagene regeringloosheid heerschte; —. dat de Schach niet alleen beducht was voor onttrooning, maar zelfs meer en meer voor zijn leven begon te vreezen. De genoemde Vorst had zich uit dien hoofde tot den Keizer van Rusland gewend, met verzoek om bescherming, zoo voor zijne nakomelingen, als voor zijne dynastie. De russische gezant, de heer *Anitchoff*, was naar Petersburg vertrokken, ten einde dit verzoek, namens den Schach, bij Keizer *Alexander* te ondersteunen.

Nademaal het wenschelijk werd geacht, dat de expeditie der engelsche vloot in de Perzische-golf haar beslag zou hebben erlangd binnen drie maanden, en alzoo voor het invallen der zomerhitte, werden de militaire maatregelen zoo veel mogelijk bespoedigd. — Van wege de engelsche Regering waren geheime agenten ijverig in de weer om de gouverneurs der provincien tot gewapend verzet tegen het gezag van den Schach optezetten.

Inmiddels zat ook de perzische Regering niet stil. Niettegenstaande nijpend geldgebrek en vrees voor oproerige bewegingen, werd er met verdubbelden ijver gewerkt aan de gevorderde middelen van verdediging. De perzische krijgsmagt had zich meester gemaakt van al de op Candahar uitloopende wegen.

Naar aanleiding van vroeger geslotene tractaten, waren door het russische smaldeel in de Caspische-zee troepen ontscheept op de Persel-eilanden.

De heer *Wilkins*, de zaakgelastigde van eenige engelsche kapitalisten te Konstantinopel, was, door middel van den telegraaf, onderrigt geworden, dat de door hem bedongene voorwaarden, betreffende eene negotiatie van 300 millioenen piasters ten behoeve van Turkije, te Londen waren goedgekeurd.

In Konstantinopel zou eene nieuwe Bank worden opgerigt, welke hare operatien zou aanvangen met een kapitaal van 8 millioenen.

Eene engelsche maatschappij was laatstelijk in onderhandeling met de Regering te Athene, ten einde belast te worden, niet alleen met den aanleg van een stelsel van wegen in Griekenland, maar ook met het maken van een spoorweg tusschen Athene en den Piraeus.

— In de zitting der regtbank van eersten aanleg alhier is gisteren de zaak van het dagblad *l'Univers* tegen den abt *Cognat* en den boekhandelaar *Dentu* weder voorgekomen. De advocaat *Jousseau* heeft de navolgende verklaring, geteekend door den gerant van het dagblad en den abt *Cognat*, voorgelezen:

„ De abt *Cognat* en de redacteuren van *l'Univers*, in overweging genomen hebbbende de welwillende raadgevingen, welke tot hen zijn gerigt, en gehoor gevende aan de gevoelens, welke uit den aard der zaak moeten worden opgewekt door de afgrijsselijke ramp, die de geheele Christenheid heeft verplet, — zien af, de abt *Cognat* van het herdrukken van het werk „ *l'Univers* door zich zelven veroordeeld", en de redacteuren van het dagblad van de geregtelijke vervolging, wegens laster, welke door hen is aangevangen tegen den schrijver van het genoemde werk, mitsgaders van het drukken en bekend maken der stukken, opgemaakt in verband met de gedane aanklagt."

De advocaat *Dufaure* heeft medegedeeld, dat de voorgelezene verklaring reeds sedert twee dagen was opgemaakt, doch dat de abt *Cognat* den dag voor de teregtzitting nog vast had besloten om die niet te teekenen, toen hij 's avonds te 5 ure van de vicarissen-generaal, belast met de administratie van het kerkelijke arrondissement van Parijs, den navolgenden brief ontving:

„ De treurige omstandigheden, in welke wij ons bevinden, in verband met redenen van overwegend belang, maken het ons tot eene stellige verpligting om, als uwe geestelijke opperhoofden, u te gelasten, nevensgaande transactie te teekenen, waardoor een einde zal worden gemaakt aan het tusschen u en de redacteuren van *l'Univers* hangende regtsgeding.

„ Wij zijn overtuigd, dat wij daardoor het algemeen belang van de Kerk bevorderen, en eene daad verrigten, welke de harten der geloovigen zal verheugen."

Na deze bepaalde lastgeving, had de abt *Cognat* zich met het voorgeslagene middel tot schikking vereenigd.

Men beweert alsnu, dat in de hoofdzaak de redactie van het dagblad *l'Univers* de overwinning heeft behaald, vermits haar advocaat tweemalen heeft gepleit en diens redenen onbeantwoord zijn gebleven. Er worden evenwel personen gevonden, die het er voor houden, dat de voorstanders van *l'Ami de la Religion* niet ontevreden zijn over de wending, welke de zaak heeft genomen. De fractie, door het laatstgemelde orgaan vertegenwoordigd, is een onderdeel der groote ultramontaansche partij, en is alleen iets meer gematigd dan die, welker gevoelens dagelijks worden ontwikkeld in het dagblad *l'Univers*. Uit dien hoofde had men gevreesd, dat de advocaat *Dufaure*, die bekend staat als een voorstander der gallicaansche beginselen, nadat deze eenmaal aan het woord was gekomen, veel verder zou zijn gegaan, dan aangenaam kon zijn aan de redactie van *l'Ami de la Religion*. — Inmiddels is een ieder overtuigd, dat thans slechts een wapenstilstand is gesloten, en dat de strijd weldra weder op een ander terrein met vernieuwde hevigheid tusschen de beide clericale dagbladen zal ontbranden.

— In het dagblad *l'Univers* wordt de aandacht gevestigd op de pogingen, welke de Grieken thans aanwenden om zich meester te maken van het aloude huis der ridders van St. Jan van Jeruzalem, waartoe de gevangenis van den H. Petrus behoort. Thans, nu de kerk der H. Maagd te Jeruzalem in het bezit van Frankrijk is overgegaan, wordt door de Grieken eene bijzondere waarde gehecht aan dat oude ridderlijke huis in de genoemde hoofdstad. In *l'Univers* wordt de fransche Regering aangespoord om te zorgen, dat het genoemde gebouw, 't welk dierbaar is aan de Katholieken in 't algemeen en aan de franschen in het bijzonder, niet verloren ga voor Frankrijk.

PARIJS, 14 Jannarij.

De laatste alhier uit Berlijn ontvangene berigten laten zich iets minder sterk uit omtrent de weinige gezindheid der pruissische Regering om haar zegel te hechten aan de door het fransche gouvernement aan Zwitserland gedane voorstellen. Zelfs wordt in eenige dezer berigten verzekerd, dat Pruissen zich onder de hand en op eene vertrouwelijke wijze ten gunste van die voorstellen heeft verklaard. Met groote belangstelling wordt hier het besluit te gemoet gezien, 't welk zal worden genomen door de zwitsersche Bonds-vergadering, die heden weder moet bijeenkomen.

— De advocaat *Nogent-Saint-Laurens*, die aan *Verger* is toegevoegd, heeft dezer dagen den beschuldigde in de Conciergerie bezocht en hem als naar gewonte zeer kalm en bezadigd gevonden. *Verger* heeft verklaard, dat hij zelf te zijner verdediging het woord verlangde te voeren, en vermits hij veel te zeggen had, den 17den Januarij niet gereed kon zijn. Ten einde tijd te winnen, was hij voornemens om zich in cassatie te voorzien tegen het arrest, waarbij hij naar het Hof-van-assises is verwezen.

De abt *Lequeux* meent de verschrikkelijke bijzonderheid te kunnen mededeelen, dat *Verger* den dolk, met welken hij den aartsbisschop *Sibour* heeft vermoord, betaald heeft met geld, 't welk de prelaat hem had doen toekomen, ten einde in zijn levens-onderhoud te voorzien.

— Uit Petersburg wordt gemeld, dat het huwelijk van den graaf *de Morny* met de dochter van prinses *Trubetzkoï*, niet op 19 Januarij, maar op 21 Januarij voortgang zal hebben. — Vóór de opening der zitting van het Wetgevende Ligchaam wordt de graaf *de Morny* hier te Parijs terug verwacht.

LONDEN, 13 Jaunarij ('s avonds).

Met de *Canada* heeft men in Liverpool berigt ontvangen uit Nieuw-York van den 30sten en uit Boston van den 31sten December.

Men had in de Ver.-Staten tijding uit Carthagena van 23 November, inhoudende, dat de britsche blokkade van de haven van Nieuw-Grenada eerlang zoude worden te werk gesteld, en dat men daartoe wachtte op de aankomst van den commandeur *Bruce*, met drie gewapende schepen, te Panama, alwaar de Engelschen zoo mogelijk een depôt voor hunne benoodigdheden zouden vestigen.

Berigten uit Costa-Rica en Nicaragua bevestigen hetgeen reeds gemeld is ten aanzien van den moeijelijken toestand, in welken *Walker* zich bevindt. Intusschen was, naar luid van berigten, door de *Times* medegedeeld, een schip van Nieuw-Orleans vertrokken, aan welks boord zich 500 man bevonden, welke ter versterking van de krijgsmagt van *Walker* bestemd waren. Ook was van Nieuw-York een stoomschip met leeftogt en krijgsbenoodigdheden voor *Walker* vertrokken; doch dit vaartuig was door tegenspoed genoodzaakt geworden om te Norfolk binnen te loopen.

In Missisippi en het noorden van Alabama verkeerde men almede in geene geringe onrust, wegens eene vermeende algemeene zamenspanning onder de slaven, ten einde gezamenlijk tegen hunne meesters optestaan, en in de eerste dezer Staten waren te dier zake een groot aantal negers gevangengenomen.

Tusschen Oostenrijk en de Ver.-Staten is een verdrag tot stand gebragt, betreffende eene wederzijdsche uitlevering van misdadigers.

— Op den eersten Januarij van dit jaar bestond de britsche scheepsmagt in werkelijke dienst uit 261 bodems, bezet met 5078 stukken geschut, en bemand met 48,798 schepelingen. Deze scheepsmagt is alzoo sedert den eersten Januarij van het jaar 1856 verminderd met 64 bodems, bezet met 1153 stukken en met eene bemanning van 14,537 schepelingen.

BRUSSEL, 14 Januarij.

In de zitting van den Senaat van gisteren is de beraadslaging over de wet betreffende de levensmiddelen afgeloopen, en is ten laatste het voorstel der commissie aangenomen, met 28 tegen 13 stemmen. — De voorstanders van de vrije handels-beginselen zijn zeer misnoegd over dezen uitslag. Volgens hen is eene tijdsruimte van zes maanden niet genoegzaam tot het nemen van eene afdoende proef, wat den onbelemmerden invoer van levensmiddelen aangaat. Zij betreuren het uit dien hoofde, dat de Senaat zich niet heeft vereenigd met de wet, zooals die door de Gedeputeerden is goedgekeurd.

— In de Kamer der Gedeputeerden is een begin gemaakt met de beraadslaging over de wets-voordragt, betreffende de zamenstelling en de bevoegdheid der jurys van onderzoek voor het verleenen der universitaire graden. De heer *Orts* heeft zich nadrukkelijk verklaard tegen het voorstel der centrale sectie, die heeft gewild, dat het onderwijs zou worden verdeeld, zooals zulks in Nederland het geval is, in twee kathegorien, te weten, in hoofd-wetenschappen en in bijvakken. Volgens den spreker, moest men het onderwijs zooveel mogelijk vereenvoudigen, en der studerende jongelingschap tijd en gelegenheid laten om zich met de hoofdvakken behoorlijk bezig te houden. — De Afgevaardigde *Devaux* heeft de meest mogelijke onpartijdigheid aanbevolen bij de zamenstelling der commissien van onderzoek, als welke nooit mogten ontaarden in werktuigen der partijen. Zoowel de Staats-universiteiten, als de vrije hoogescholen behooren, volgens dezen spreker, in die commissien gelijkelijk te worden vertegenwoordigd.

BRUSSEL, 15 Januarij.

De Senaat heeft gisteren het wetsontwerp tot invoering van een zegel op handels-papieren goedgekeurd en is daarna voor een onbepaalden tijd uiteengegaan.

's GRAVENHAGE, 15 Januarij.

Bij Zr. Ms. besluit van den 11den Januarij, is aan mr. *U. W. E. Cazius*, procureur-generaal bij het provinciaal geregtshof en fungerend directeur van politie in Limburg, vergunning verleend tot het aannemen en dragen der versierselen van officier der orde van Leopold, hem door Z. M. den Koning der Belgen geschonken.

Bij Zr. Ms. besluit van 11den Januarij, is benoemd tot kantonregter te Lochem mr. *H. Engelberts*, thans substituut-griffier bij de arrondissements-regtbank te Zutphen.

De heer *Marcus Flowers* is erkend als britsch vice-consul te Amsterdam.

HAARLEM, 14 Januarij.

In de bijeenkomst van den gemeente-raad van heden is door den voorzitter berigt, dat op den eersten Januarij 1857 in de stedelijke kas is bevonden *f* 39,262.

In een brief van den minister van Binnenl. Zaken a. i., in deze bijeenkoust medegedeeld, komt voor, dat er geene termen bestaan om terug te komen op de beschikking van 22 November ll. ter zake van den verkoop der fondsen, staande ten name van het O. Mannenhuis.

Bij dezen brief wordt aangemerkt, dat art. 72 der armenwet in den meest uitgebreiden zin is gesteld, en dat daarin wordt gewaagd van geschillen; — dat Z. E. niet kan toegeven, dat het verschillend oordeel van den Raad en der Ged. Staten niet is een geschil, zoodanig als bij dit art. is bedoeld, en dat Ged. Staten zeer wel een eigen oordeel omtrent den aard der instelling tot grondslag hunner beschikking kunnen leggen; onverminderd de bevoegdheid van hem, die zich daardoor bezwaard acht, om de tusschenkomst van den regter interoepen,

De voorzitter heeft voorgesteld om, indien de Raad van oordeel is, zich in dezen niet tot de regterlijke overheid te wenden, regenten van het O. Mannenhuis, onder protest en ten einde later daarop terug te komen, te magtigen, om verlof tot den verkoop der fondsen aantevragen.

Na eenige woordenwisseling is, met 9 tegen 7 stemmen, een voorstel van den heer *Elias* aangenomen, strekkende om van Ged. Staten verlof te vragen tot het voeren van een regtsgeding tegen hen, wegens het weigeren der verlangde magtiging, en daarbij afschriften der beide ministeriële brieven, als regtskundige adviezen, overteleggen.

Verder is o. a. gelezen een brief van Ged. Staten, houdende goedkeuring der begrooting der gemeente voor 1857, met de verklaring, dat zij vertrouwen, dat met de betaling van de schadevergoeding van *f* 1500 voor het niet begraven in de kerken der herv. gemeente regelmatig zal worden voortgegaan, tot dat het tarief der begrafenisregten, nader door den Raad vasttestellen, door Z. M. zal zijn bekrachtigd. De Raad heeft besloten dit laatste punt aantehouden.

Een voorstel van B. en W. tot af- en overschrijving van 3 posten op de onvoorziene uitgaven voor 1856, is goedgekeurd. Daaronder is eene post van *f* 1489-84, benoodigd ter zake van het verplegen van krankzinnigen, die niet gevaarlijk werden geacht, en alzoo in het Buiten-gasthuis waren opgenomen, doch welke, ten gevolge van de bemoeijingen der regterlijke overheid, naar het gesticht Meerenberg zijn overgebragt.

De voorzitter heeft berigt, dat B. en W. met het bestuur van Heemstede in overleg zijn getreden, wegens den aanleg van een bepuinden weg door den Hout, en dat dit bestuur alsnu aanbiedt

behalve het onderhoud van dergelijken weg ook dat van het Blaauw-bruggetje. De voorzitter heeft voorgesteld, daarop te antwoorden, dat de Raad niet genegen is, op deze voorwaarde een dergelijken weg daar te stellen. Na eenige woordenwisseling, ook over den tol, wordt, met 10 tegen 6 stemmen, op voordragt van den heer *v. d. Breggen*, besloten om Heemstede *f* 1000 en de benoodigde grove puin aantebieden, als bijdrage in de kosten van den aanleg van dien weg, als welke kosten, het vervoer van de puin daaronder gerekend, geheel ten laste van Heemstede zouden komen, en de stad zich zou verbinden om het Blaauw-bruggetje in goeden staat aan die gemeente over te geven.

Een rekest van *E. de Montfoort*, strekkende tot intrekking van het besluit tot slooping van de vestmuren tusschen de Raaks en de Zijdgracht, is door den heer *v. d. Breggen* ondersteund, welke tevens heeft voorgedragen om zich geenszins daarbij te bepalen, maar geheel het besluit tot slooping van de vestmuren van de Raaks tot het Houthek intetrekken. Hem is voorgekomen, dat, indien men dergelijke slooping in de daad tot verfraaijing zoude willen doen strekken, zulks duizenden zoude kosten, en dat ook uit dien hoofde de commissie van fabricage het ongeraden heeft geacht, de bewuste opruiming voortedragen. Na eenige woordenwisseling, is besloten, het rekest ter inzage te leggen, ten einde den leden gelegenheid te geven om een voorstel deswegens te doen.

Het door den Raad verlangde advies van drie regtsgeleerden, betreffende het afvloeijen van vuile stoffen uit de fabrieken in de stadswateren, is ter inzage der leden nedergelegd.

Een brief van den schoonzoon van wijlen *J. Fortgens*, gewezen kassier der Bank-van-leening, over de teruggave van deszelfs gestorten borgtogt, is ter inzage der leden nedergelegd.

Overeenkomstig het verslag van de fin. commissie, is besloten om het voorstel van Ged. Staten, strekkende, dat de stad voor *een vierde* gedeelte zoude bijdragen in de kosten der gemeenschappelijke wegruiming der bezwaren voor de scheepvaart en het onderhoud der noodige werken voor de sluizen van Sparendam, als ook die van het onderhoud van het Sparen, aantenemen.

Onder de verslagen van de fin. commissie, welke ter inzage zijn nedergelegd, is een, betreffende den brief van Ged. Staten, nopens de naar hun inzien op de gemeente rustende verpligting tot betaling van *f* 1500 aan de herv. Kerk, als schadeloosstelling voor het gemis der begrafenis-regten; — welk verslag strekt om de betaling van de bedoelde schadevergoeding te doen ophouden, zoodra de daarbij voorgestelde verlaging van het begrafenis-tarief, ten bedrage van 30 ten honderd, door Z. M. den Koning zal zijn goedgekeurd.

HAARLEM, 15 Januarij.

Telegrafische berigten uit Parijs melden, dat *Verger* zich in cassatie heeft beroepen tegen het arrest van de Kamer van beschuldiging, bij 't welk zijne zaak is verwezen naar het Hof van assises. Het Hof van cassatie zoude waarschijnlijk reeds den 15den daarin beslissen, en dan zoude het regtsgeding den 17den toch voortgang hebben.

Uit Berlijn wordt bij herhaling gemeld, dat Pruissen niets meer verlangt dan het ontslag der gevangenen, om in onderhandeling te kunnen treden, ter oplossing van de zwitsersche verwikkelingen. Van elders wordt verzekerd, dat ook de andere mogendheden niet meer verlangen. Verder wordt gemeld, dat de Koning van Pruissen zich bereid heeft verklaard om af te zien van de hem toegekende souvereine regten op het vorstendom Neufchâtel, mits hem in eigendom worden gegeven de kasteelen in de stad van dien naam, en van Locle, met de daartoe behoorende domeinen, welker opbrengst op 20,000 th. wordt geschat, en met de bevoegdheid om de pruissische vlag van deze kasteelen te kunnen laten waaijen.

De berigten uit Bern melden, dat de Bonds-raad met eenparigheid van stemmen, behalve die van den heer *Fazy*, aan de Bonds-vergadering van het Eedgenootschap de aanneming der voorstellen heeft aangeraden. De commissie van de genoemde vergadering heeft eenstemmig de aanneming dezer voorstellen aangeraden, en daarbij doen uitkomen, dat, met het tot stand brengen van dergelijk besluit, Zwitserlang 'er op kon rekenen dat de onafhankelijkheid van het kanton Neufchâtel genoegzaam was gewaarborgd, en dat het Eedgenootschap daardoor krachtdadig zoude medewerken tot het behoud van den vrede in Europa, zonder zijne eer of onafbankelijkheid ten offer te brengen. De laatstgenoemde commissie had eene dadelijke beraadslaging verlangd, doch de vergadering had die tot heden uitgesteld.

Uit Londen wordt gemeld, dat de gouverneur-generaal van de britsche O. Indische bezittingen voorshands het afzenden van troepen naar Canton heeft geweigerd, en zich tot de Regering te Londen heeft gewend, om te vernemen in hoeverre aan het verlangen van den admiraal *Seymour* dienaangaande gevolg behoorde te worden gegeven.

Het toenemen van den scheepsbouw houdt, aan de oevers van de Beneden-Wezer, gelijken tred met het toenemen van de scheepsreederij. Het meest trekt in dat oord de aandacht tot zich de Rickmersche-inrigting, welke, ten koste van ruim een half millioen, is daargesteld, en welligt door geene scheepstimmerwerf van eenig bijzonder persoon, in omvang en belangrijkheid wordt overtroffen. Het geheel is voor den aanbouw, zoowel van gewapende, als van koopvaardijschepen, van stoom- of zeilschepen, van houten of ijzeren, berekend. Een belangrijk stoomwerktuig drijft zaagmolens en schaafbanken. Op de werf zelve zijn woningen voor 800 à 1000 arbeiders gebouwd.

— De Haarlemsche Typografische Vereeniging, onder de zinspreuk *Tot nut en gezellig verkeer*, heeft dit jaar het feest van den Koppermaandag, in tegenwoordigheid van donateurs en begunstigers en van de gezinnen en gasten der leden, met eene tooneelvoorstelling in den schouwburg buiten het Hout-hek gevierd. De opgevoerde stukken waren: *De uitvinding der boekdrukkunst*, in twee bedrijven, door *J. K. de Regt*, en *Een Costers-feest in eene kleine stad*, in een bedrijf. Het gezelschap is lang bijeengebleven en alles in de beste orde afgeloopen.

— Van 3 tot en met 9 Januarij zijn in Vriesland 231 runderen aan de longziekte gestorven, of te dier zake afgemaakt. Totaal sedert 1° Januarij 282.

— Den 12den Januarij heeft de heer eerste luitenant *W. Valter*, van het eerste regiment infanterie, te Sluis (in Zeeland) met eenige dilettanten, ten behoeve der algemeene armen een concert gegeven, 't welk eene groote schare van toehoorders zeer heeft voldaan, en bij 't welk eene betrekkelijk aanmerkelijke opbrengst is verkregen.

— De kerk der christelijke afgescheidenen te 's Gravenhage zal eerstdaags met gaz worden verlicht.

— De registers van den burgerlijken stand hebben in 1856 de volgende uitkomsten opgeleverd:

Schiedam, geb. 676; sterfgev. 409; huwelijken 125.

— Te Rotterdam is berigt ontvangen, dat het schip *Zalt-Bommel* den 15den November in de Tafel-baai is gearriveerd. Dit schip was in 't begin van September, met omstreeks 180 Nederlanders, waaronder een honderdtal jongelieden, te Rotterdam, Amsterdam en elders te huis behoorende, van Hellevoetsluis vertrokken.

— Het verslag van de internationale Jury, betreffende de te Parijs gehoudene algemeene Tentoonstelling van het jaar 1855, is thans gereed en uitgedeeld aan de leden dezer en der keizerlijke commissie. Het verslag bestaat uit twee lijvige boekdeelen en betreft de 27 klassen, waaronder de nijverheids-voortbrengselen zijn gerangschikt geweest. Voor elke klasse vindt men een speciaal verslag, waarin onder anderen ook de aandacht wordt gevestigd op den vooruitgang van het vak sedert het jaar 1851. — Ter tentoonstelling zijn vertegenwoordigd geweest 53 Staten en 22 kolonien. Eenige dezer Staten hebben of in 't geheel niet, of slechts zeer onvolkomen te Londen aan de Algemeene Tentoonstelling deelgenomen. Wat de kolonien aangaat, zijn er onder dezelve geweest, die voor de eerste maal goederen naar Europa hebben gezonden, en uit den aard dezer voorwerpen is gebleken, dat belangrijke nieuwe wegen, zoowel voor den afzet van voortbrengselen, als voor het verkrijgen van grondstoffen, ten voordeele der europesche industrie kunnen worden geopend.

Uit het verslag van de Jury blijkt, in welke verhouding elke Staat in 't bijzonder heeft deelgenomen aan dezen reusachtigen wedstrijd, welke zoo teregt gedurende meer dan een jaar de aandacht in de geheele wereld heeft gevestigd gehouden.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 15 Januarij. Den 14den dezer in Texel binnengekomen: *Ary Scheffer*, Kunst, Wijnkoopersbaai; *Handel*, Blokziel, Curaçao; *Columbia*, Sturjes, Savanah; *Gebroeders Zelling*, Hochlandt, Nantes; *Abeldina*, Olthof, Londen; *Antonia Francina*, Gust, Sunderland; *Audacions*, Carr, Jarmouth; *Catharina Maria*, Visser, Dantzig. Gisteren nog: *Staatsraad Baud*, de Jong, Batavia; *Catharina*, Zeegers, Porto. Niets uitgezeild. Terug uit zee: *Tita*, Pauls naar Lissabon; *Speedwell*, Simmers n. Bristol. Wind n. n. w.

Den 14den dezer in Helvoet binnengekomen: *Maria Theresia*, Lindeboom, Lowestoft; de stoomb. *Vulcan*, Hull; *Juffer Hillegonda*, Giezen, St. Peterburg; en uitgezeild: de stoomb. *Earl of Auckland*, *Concordia* en *Columbine*, alle 3 naar Londen; *Sea Horse*, Hull; *Norfolk*, Goole. Wind n. w.

Den 14den dezer in Brouwershaven binnengekomen: *Akyab*, Klein, Batavia, l. v. Mauritius; *Oud-Nederland*, Rieperg, Callao, l. v. Cuxhaven; *Gerhard*, Kuebel, New-Orleans, alle 3 naar Rotterdam.

Den 4den Dec. te St. Helena binnengekomen: *van Galen*, Smit, Batavia naar Amsterdam.

Den 22sten Dec. van Smirna uitgezeild: *Caspar de Robles*, van Sloten en *Boreas*, van der Tas, beide naar Havre.

Den 3den dezer te Gibraltar binnengekomen: *Margaretha*, Backhuis, Harlingen.

Den 10den dezer van Bordeaux uitgezeild: de stoomb. *Ondine*, Amst.

Den 10den dezer te Deal binnengekomen: *Orion*, Stevens, Rotterdam naar Newjork; *Gerardina*, Brandt, dito naar Lissabon; en uitgezeild: 10 dito *Kijkduin*, Oldendorp, Londen naar Batavia; 11 dito *Marianne*, Vlas, dito naar Bilbao.

Den 10den dezer van Portsmouth uitgezeild: *Plata*, Koch, Suriname naar Amsterdam.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.

15 *Januarij* 1857. 4½ *ure.*

	van	*tot*	*gebl.*		*van*	*tot*	*gebl.*
Ned. N. Bank	—	—	—	*Oostr.* Met. 5 p	74	⅛	74
W. Schuld 2½ p	63 7/16	9/16	63½	Met. 54. 5 „	84 13/16	85	84 13/16
„ . 3 „	75 9/16	—	—	„ N. 5 „	75 5/16	⅝	75 5/16
„ . 4 „	94¾	13/16	—	„ 54. 2½ „	38 7/16	9/16	—
Amort. Sd. 3½ „	—	—	—	Wr. Bk. *f*	1155	—	—
Handl. Ms. 4½ „	134½	rescontre		„	—	—	—
O. Leen. 4 „	94 5/16	⅜	—	„ . . 4 p	314	—	—
Holl. Spw. . .	—	—	—	*Nap.* L. B. 5 „	—	—	—
Leening 4½ p	—	—	—	Cert. R. 5 „	—	—	—
Rijn Spw. 4½ „	100⅞	—	..	*Belg.* C. 2½ „	—	—	—
M. Wld. 4 „	57½	—	—	Cert. R. 2½ „	52	—	—
Frkr. Cert. 3 „	—	—	—	„ „ 4½ „	—	—	—
„ 4½ „	—	—	—	*Den.* O. L. 5 „	—	—	—
Rusl. Obl. 5 „	104	⅛	—	„ 3 „	—	—	—
„ 5 „	102⅞	103	102⅞	*Grkl.* Obl. 5 „	—	—	—
Cert. H. &C. 5 „	92¾	—	—	*Bral.* 24. 5 „	—	—	—
„ . 4 „	84½	⅝	—	24. 5 „	—	—	—
„ Stgltz 4 „	84	—	—	39. 5 „	—	—	—
„ N. 4 „	—	—	—	43. 5 „	—	—	—
„ 54. 5 „	—	—	—	52. 4½ „	93¾	—	—
„ 55. 5 „	96 1/16	3/16	96⅛	*Portg.* Obl. 3 „	44½	11/16	44 9/16
„ L. 5 „	—	—	—	Obl. U. . .	22¼	½	—
„ L. 4½ „	93⅞	94	93⅞	„ C. 3 p	—	—	—
Insch. 6 „	63½	—	—	*Sard.* C. 5 „	—	—	—
Cert. . 6 „	64	—	—	*Peru* 53. 4½ „	—	—	—
Polen A. . *f*	151	—	—	U. 3 „	—	—	—
Obl. . 4 p	77⅛	¼	—	*Eq.* 55. 1 „	13⅝	14⅛	—
Pruiss. A. 32	—	—	—	*Venez.* Obl. 4½ „	34	⅛	—
A. 54. 3½ p	207½	208	—	U. 2 „	—	—	—
Obl. L. 4½ „	—	—	—	*Gren.* Ob. 3½ „	21¼	7/16	—
Spanje O. 1½ „	23 5/16	7/16	23⅜	U.	6½	9/16	—
Obl. . 3 „	40½	⅝	—	*Mex.* Obl. 3 p	20 13/16	⅞	—
„ B. 3 „	37⅛	¼	37 3/16	*N. Am.* Ph. H. „	—	—	—
A. S.	—	—	—	Ph. R. „	—	—	—
B. C.	5⅞	15/16	—	Am. Bank .	—	—	—
Oostr. O. G. 5 p	—	—	—	Orig.	—	—	—
„ „ 4 „	62½	—	—	Louisiana 5 p	—	—	—

Rusland cert. adm. Hamburg 5 pc. 93½. Illinois Central 92½, 93¼ à 93⅛. — Beleening 4½. Prolongatie 4½. Disconto 5½.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der Societeit *Tot Nut des Obligatie-Handels.*

BOON HARTSINCK, Pres.

De binnenl. fondsen bleven nagenoeg op de vorige hoogte, met uitzondering der 2½ pcts. — Van de buitenlandsche waren alleen de russische met eenigen handel iets williger; de overige flaauwer. Van de americaansche fondsen waren Grenada's, met goeden handel, hooger te plaatsen; de 7 pc. Illinois werden aanmerkelijk hooger verhandeld.

Prijzen der Coupons: Metall. *f* 27,80; dito Nation. *f* 29,45; Div. in £ *f* 11,60; Eng. Russen *f* 11,60; Frans. *f* 55; Belg. *f* 55⅜; Pruiss. *f* 34 11/16; Hamb. Russen *f* 36¾; Russen in Z. R. *f* 36½; Pools. in fl. *f* 27¼; Napels *f* 25,50; Spaans. *f* 2,38; Fr. Sp. *f* 54 11/16.

WEENEN, 15 Januarij. De 5 pc. metall. 82½, nat. 84¼.

LONDEN, 15 Januarij. De 3 pc. gecons. resc. 94 à ⅛. Mexico 21⅝ à ⅞. Spanje 40½ à 41, en 23⅞ à 24⅛.

PARIJS, 15 Januarij. De 3 pc. 68 fr. 10. Spanje 37½, en 23¼.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 13 Januarij. In den graanhandel is heden zeer weinig omgegaan; de prijzen bleven genoegzaam zonder verandering.

SNEEK, 13 Januarij. *Boter f* 50.

*** ANTWERPEN - NEWYORK.

Van **ANTWERPEN** zullen naar **NEWYORK** vertrekken:

Den 31sten Januarij het STOOMSCHIP *LEOPOLD DEN EERSTEN*, Kap. A. MICHEL.
„ 21sten Februarij het STOOMSCHIP *BELGIQUE*, Kap. J. FRANTZEN.
„ 12den Maart het STOOMSCHIP *CONSTITUTION*, Kap. E. POUGIN.

DE PASSAGE BEDRAAGT:

1ste Klasse . . . . ***f* 250,—.** | 3de Klasse . . . . ***f* 100,—.**
2de dito . . . . „ **150,—,** | 4de dito . . . . „ **87,50.**

Vracht van Goederen $ 20 en 5°/° per 40 Cub. Voet.

Voor nadere informatien adressere men zich bij de Cargadoors VISSER & VAN DER SANDE, te Dordrecht, of te Rotterdam.

NIEUWE SCHOUWBURG

in de St. Jansstraat.

ZATURDAG DEN 17 JANUARIJ 1857,

GROOT CONCERT,

te geven door den beroemden

M. GUGLIELMI,

barriton-zanger van den Keizerlijken Italiaanschen Schouwburg te Weenen.

Onder medewerking van de Heeren: **SCHAUSEIL**, Pianist van Keulen, en **CH. MONTYGNY**, violoncellist van Brussel.

1. PARTIE.

1. Praeludium von Bach, pour Piano, Violoncell et Harmonica, exécuté de Mr. *Schauseil*, *Montygny* et . . . . . 2. Aria dell' opera la Sonnambule de Bellini, chanté par Mr. *Guglielmi*. 3. Scherzzo, op 31 de Chopin, exécuté par Mr. *Schauseil*. 4. Aria de l'Oratorium Paulus h moll de Mendelsohn, chanté par Mr. *Guglielmi*. 5. Fantaisie characteristique de Servais, exécuté par Mr. *Montygny*.

2. PARTIE.

6. Sonate ciss moll von *Beethoven*, exécuté par Mr. *Chauseil*. 7. Der Wanderer von *Schubert*, chanté par Mr. *Guglielmi*. 8. Si loin! par *Henrion*, exécuté par Mr. *Montygny*. 9. Aria de Nozze di Figaro de Mozart, chanté par Mr. *Guglielmi*.

Aanvang ten half acht ure precies.

PRIJZEN DER PLAATSEN:

Balcon *f* 2.50. Loge *f* 2.—. Bak en Gaanderij *f* 1.00.

De Plaatsen zijn te bespreken des Zaturdags tegen 10 cents extra.

*** De Loge ***Vicit vim Virtus*** zal hare gewone Vergadering houden op Woensdag den 21sten dezer, des avonds *ten half zeven ure*, met Receptie.

*** Ondertrouwd:

HAARLEM, 15 Januarij 1857.

J. J. SCHREUDER
en
M. H. VEEN.

*** Getrouwd:

D. J. BROUWER, van *Dordrecht*, Luitenant bij de Marine 1ste Klasse, en A. M. DORREPAAL.

ROTTERDAM, 14 Januarij 1857.

*** Bevallen van eene DOCHTER *G. CORVER*, geliefde Echtgenoot van S. VISSERING.

LEYDEN, 11 Januarij 1857.

*** Bevallen van eene DOCHTER *M. F. C. VAN DEN BERG*, geb. *FLORIJN*.

MAASTRICHT, den 12den Januarij 1857.

*** Bevallen van een welgeschapen ZOON *S. TIJL*, hartelijk geliefde Echtgenoote van H. DE VEER.

MEERKERK, 12 Januarij 1857. V. D. M.

*** Heden beviel door Gods goedheid van een welgeschapen ZOON *SUSANNA MARIA ROUFFAER*, hartelijk geliefde Echtgenoote van J. KOOY JR.

AMSTERDAM, 12 Januarij 1857.

Eenige kennisgeving.

*** Bevallen van een ZOON *E. BIESTERFELD*, geliefde Echtgenoote van J. ENGELBERTS.

AMSTERDAM, 12 Januarij 1857.

*** Bevallen van een ZOON *E. ANKERSMIT*, geliefde Echtgenoote van J. VINCENT JR.

HOLTEN, 13 Januarij 1857.

*** Bevallen van eene DOCHTER *H. H. MENSONIDES*, geliefde Echtgenoote van F. P. L. C. VAN LINGEN, Predikant.

HENSBROEK, 13 Januarij 1857.

*** Heden ontsliep kalm en zacht, tot mijne diepe droefheid, na een langdurig en geduldig lijden van 19 maanden, mijne hartelijk geliefde Echtgenoote, Vrouwe ELISABETH JOSINA DE JONG, na eene hoogstgelukkige Echtvereeniging van ruim vijf jaren.

Allen, die de waardige overledene gekend hebben, zullen beseffen wat ik op mijnen gevorderden leeftijd in haar verlies.

Op uitdrukkelijk verlangen der overledene, zullen de uiterlijke teekenen van rouw alleen door mij worden aangenomen.

Wegens buitenlandsche betrekkingen is deze Advertentie niet eerder geplaatst kunnen worden.

GINNEKEN, 28 December 1856.

G. A. KUYSTEN VAN HOESEN.

Eenige kennisgeving.

*** Op den 8sten Januarij 1857, overleed te TURIJN, in den ouderdom van bijna 23 jaren, Vrouwe IDA CATHARINA VAN DER OUDERMEULEN, hartelijk geliefde en diep betreurde Echtgenoot van Mr. W. H. Baron VAN DER DUYN.

Eenige kennisgeving.

*** Den 15den December ll., ontsliep in den Heere, mijn geliefde Echtgenoot STEPHANUS HANEWINCKEL, in leven laatst Em. Pred. der Hervormde Gemeente van *Ravenstein* en van *Dieden*, diep betreurd door mij, mijne Kinderen, Behuwd- en Kleinkinderen.

A. J. C. VON SCHMIDT AUF ALTENSTADT,
Wed. *S. Hanewinckel.*

RAVENSTEIN, 13 Januarij 1857.

Om buitenlandsche Betrekkingen wordt deze algemeene kennisgeving nu eerst geplaatst.

*** Heden overleed, tot innige droefheid zijner Echtgenoote en Kinderen, de Heer Mr. GERARD VAN ECK, Oud-Notaris te dezer Stede, in den ouderdom van ruim een en zeventig jaren.

ARNHEM, den 12den Januarij 1857.

*** Heden ontsliep in de hope des beteren levens Vrouwe JEANNE CAROLINE HENRIETTE BOUSQUET innig geliefde echtgenoote van A. VAN STRALEN.
HAARLEM, 10 Januarij 1857.

*** Heden overleed Vrouwe NEELTJE LORENTZ, Weduwe wijlen den Wel-Ed. Z.-Gel. Heer *H. van Hees*, vroeger Weduwe wijlen den Wel-Ed.-Gestr. Heer *P. R. Broers*, in den ouderdom van bijna 84 jaren.
OUDEWATER, R. M. DE JONG.
den 11den Januarij 1857.

*** Heden overleed, na eene langdurige uitterende ziekte, mijn geliefde Echtgenoot JOHANNES CORNELIS MIKKERS, in den ouderdom van veertig jaren, na eene gelukkige echtvereeniging van 17 jaren, mij nalatende acht Kinderen, bijna alle te jong dit groot verlies te beseffen.
HAARLEM, F. MIKKERS,
11 Januarij 1857. geb. LEMMERMANS.
Eenige kennisgeving.

***Na eene allergelukkigste Echtvereeniging van bijna 1½ jaar, ontsliep heden morgen ten 4 ure, mijne geliefde Echtgenoot MAARTJE DEKKER, in den ouderdom van 22 jaren en 5 maanden. JACOB VIS CORNSZ.
ZAANDIJK, 12 Januarij 1857.

*** Mijn innig geliefd Kind, GELDOLPHINE ADRIANA, ontsliep den 23sten December ll., in den leeftijd van vijf jaren en 4 dagen. Wed. S. H. DE LANGE,
HAARLEM, LANDSKROON.
12 Januarij 1857.

*** Heden overleed in den ouderdom van circa twee en zestig jaren, na een langdurig en smartelijk lijden, mijne geliefde Echtgenoote JOHANNA WATTEZ, diep betreurd door mij en mijne Kinderen. C. SCHUDDEBOOM.
HAARLEM, 14 Januarij 1857.

*** Wij betuigen bij dezen onzen hartelijken dank, voor de vele bewijzen van belangstelling en deelneming, ons zoo uit deze Stad als van elders betoond, bij het overlijden onzer geliefde Moeder *A. M. D. van Nouhuys*, Wed. *G. van Houweninge Gz.*
GORINCHEM, G. A. VAN HOUWENINGE Gz.
13 Januarij 1857. *Uit aller naam.*

*** 765. C'etait trop uhw915 choisis pour ton 9wkuxrw un lf bhzjek5 avertis *d'avance.* R—m—b—r.

*** Die iets te vorderen hebben van, verschuldigd zijn aan, of onder hunne berusting hebben, behoorende tot de onder het voorregt van boedelbeschrijving aanvaarde Nalatenschappen, van DIRK VOORDOUW en LIJNTJE ZWIJNENBURG, Echtelieden, overleden de eerste te Bodegraven, en de tweede te Zwammerdam, worden verzocht daarvan opgave te doen, ten Kantore van den Notaris Mr. J. M. GORDON, te Bodegraven, vóór den 1sten Februarij 1857.

*** H. J. VAN BRAAMBEEK, te Oostburg, Prov. Zeeland, vraagt ten spoedigste eenen ONDERMEESTER van den 2den of 3den Rang, H. G., niet beneden de 21 jaren, gewoon in eene talrijke School werkzaam te zijn, en in staat de Kerkedienst, met Orgel bij voorkomende gelegenheden waar te nemen. Kennis der Fr. Taal zal tot aanbeveling strekken. Bij ruime gelegenheid om zich verder ook in de moderne Talen te bekwamen kan men bij eene fatsoenlijke behandeling op een goed Salaris rekenen. Brieven *franco.*

*** Bij P. DE VRIES BINKSMA, Apotheker te Harlingen, bestaat gelegenheid tot plaatsing van een LEERLING, op zeer billijke voorwaarden. Men vervoege zich met *franco* Brieven.

*** Tegen den 1sten Mei wordt gevraagd:
Een KOETSIER,
van de Protestantsche Godsdienst, ongehuwd, van goed zedelijk gedrag, eerlijk en trouw, zeer zindelijk op al hetgeen hem in zijn vak voorkomt, bekwame hand van rijden, en verder van volledige getuigschriften voorzien. Adres, onder Letters B. v. M., aan het Hulp-Postkantoor te Beest. Brieven *franco.*

*** **L E T W E L!**
Men vraagt voor alle Steden en Dorpen in de Provinciën *Noord- en Zuid-Holland, Utrecht, Gelderland en Noord-Brabant* Personen, die genegenheid hebben werkzaam te zijn voor een op soliede en hechte grondslagen rustend Begrafenisfonds, als BODEN of AGENTEN.
Vereischten zijn: welbespraaktheid, onbesproken gedrag, en vrijen tijd.
Zij die aan zoodanige inrigtingen werkzaam zijn of werkzaam geweest zijn, zullen de voorkeur hebben. *Franco* Brieven, onder Letters B. F., aan A. KNOOP, Klein Heiligland te Haarlem, met naauwkeurige opgave van Woonplaats.

*** Men verlangt een nog jeugdig BURGERMEISJE, P. G., gezond, volwassen en tot dienen geschikt, maar die eene *verstandige christelijke leiding* behoeft, verder tot Dienstbode opgeleid te zien; liefst op eene kleine Plaats, tegen eenige geldelijke tegemoetkoming. Naauwkeurige opgaven en aanbiedingen, worden verwacht bij de Boekhandelaren de Erven THIERRY & MENSING, te 's Gravenhage, Lett. H. K.

*** Bekwame Vroedvrouwen, geëxamineerd voor eene Stad, welke verlangen in aanmerking te komen, bij de benoeming van eene TWEEDE STADS-VROUW, te Zaandam, gelieven zich, voorzien van de noodige bewijzen wegens ouderdom en goed gedrag, vóór het einde der maand Januarij 1857 persoonlijk aantemelden aan de Secretarie aldaar.
Het vaste tractament, aan deze betrekking ver bonden is bepaald op Honderd en Vijftig Gulden in het jaar.
Burgemeester en Wethouders,
Zaandam, H. J. SMIT.
30 *December* 1856. De Secretaris,
J. PRINS.

*** **EENE GEZONDE MINNE,**
liefst P. G., genoegzaam voedsel voor twee Kinderen hebbende en behandeling, om met Kinderen bij dag zoowel als bij nacht te kunnen omgaan, kan dadelijk geplaatst worden. Bewijzen door een Verloskundige afgegeven, in te zenden Lett. D., bij den Boekhandelaar J. J. VAN BREDERODE *franco*, te Haarlem.

*** Gevraagd met 1° Februarij of 1° Mei: Eene bekwame LINNENMEID, tevens Kamenier, van de Protestantsche Godsdienst. Adres met *franco* Brieven, onder Letters A. B., bij den Boekhandelaar J. GERRITSEN, Groote Houtstr. te Haarlem.

*** *Une demoiselle, de la R. P., quittant une place qu'elle a occupée pendant trois ans dans une des familles les plus distinguées, désire se replacer comme GOUVERNANTE interne. Elle est en état d'enseigner les langues hollandaise, française et anglaise, le dessin, et tout ce qui concerne une éducation soignée. S'adresser sous l'initiale E, chez J. G. BROESE, libraire à Utrecht. (Affranchir.)*

*** *On demande dans une Institution de la Hollande Méridionale, un SECONDANT Suisse ou Français. s'Adresser franco de port, lettre R., chez les libraires VAN HOOGSTRATEN ET FILS, à la Haye.*

*** *Dijkgraaf en Heemraden van de* BEEMSTER, zijn voornemens te **besteden:**
Het leveren van het in 1857, voor 49 Watermolens in dat Waterschap benoodigde ZEILDOEK en TOUWWERK, t. w.:
34 Rollen best Hollandsch Zeildoek N°. 3.
6 „ „ „ „ „ 4.
Welke minstens moeten zijn: breed 1⅛ El en lang 48 El. Amsterd.
125 Ned. ℔ geteerd Vangtouw.
225 „ „ „ Schinkeltouw.
200 „ „ „ Lijk.
150 „ „ „ Lijnen.
100 „ „ wit Kruireep.
25 „ „ „ Schinkeltros.
100 Kluwens geteerd Zeilgaren.
Heeren Rolreeders en Touwslagers genegen hierop inteschrijven, gelieven hunne verzegelde Biljetten *franco* inteleveren ter Secretarie des Bestuurs alhier, voor of op 20 Januarij 1857; de prijs van het Zeildoek per Rol, van het Touw per Ned. ℔, elk soort afzonderlijk en het Garen per Kluwen.
Hetgeen blijken mogt meer benoodigd te zijn zal tegen dezelfde prijzen moeten worden bijgeleverd.
De Monsters liggen van 13 dezer ter bezigtiging aan de Secretarie voornoemd en aan de Timmerwerf bij *de Beets.*
De kosten der Besteding bedragen 2 pCt., door de Aannemer bij de toewijzing te voldoen.
Purmerende, Dijkgraaf en Heemraden voornoemd,
6 *Januarij* 1857. K. BRANTJES, Dijkgr.
H. CARBASIUS, Secretaris.

*** De Wethouder, belast met de publieke werken der Stad Amsterdam, zal op Maandag den 26sten Januarij 1857, des middags ten 12 ure, op het Raadhuis in het openbaar **aanbesteden:**
1°. in drie Percelen: bij inschrijving en opbod, het bouwen van eenige STEENEN WALLEN, langs verschillende Grachten binnen deze Stad, ter gezamenlijke lengte van 2436,00 Ellen, en
2°. in één Perceel: op prijstarief, het doen van herstellingen en vernieuwingen aan STEENEN en HOUTEN WALLEN, langs de Grachten of Wateren dezer Stad, alles met de daartoe benoodigde Materialen en Arbeidsloonen.
De Bestekken en Voorwaarden dezer aanbesteding zijn tegen betaling van 50 Cents verkrijgbaar, aan het Kantoor van Stads Publieke Werken op het Raadhuis, en liggen aldaar ter lezing; alsmede aan het Locaal der *Maatschappij tot verbetering van den werkenden stand*, in *het Vosje*, in *het Fransche Koffijhuis*, in *het Wapen van Medemblik*, in *het Nieuwe Amsterdamsche Koffijhuis* en in het *Café des Pays-Bas.*
De gedrukte formulieren, waarop de inschrijving voor de aanbesteding, bij 2°. genoemd, moet geschieden, zijn tegen betaling van het Zegel verkrijgbaar ten Kantore van de Publieke Werken op het Raadhuis; zullende geene andere dan de zoodanige aangenomen worden.
Nadere inlichtingen zijn te verkrijgen bij den Directeur bij de Publieke Werken aan den Stads Timmertuin, des morgens van 10 tot 12 ure, alwaar inzage te bekomen is van den staat waar de Wallen, bedoeld bij art. 1 van het bestek, hierboven onder 1°. aangekondigd, gelegen zijn.
Amsterdam, 9 *Januarij* 1857.
De waarn. Wethouder,
J. J. TEDING VAN BERKHOUT.

OVERIJSSELSCHE KANALISATIE-MAATSCHAPPIJ.

AANBESTEDING.

Op Maandag den 2den Februarij 1857, des middags ten 12 ure, zal door den Raad van Administratie der gemelde Maatschappij bij enkele inschrijving, aan het Provinciaal Gouvernement te Zwolle, in het openbaar worden aanbesteed:
1°. Het GRAVEN van een gedeelte van het KANAALPAND tusschen Dalmsholte en Deventer, met de UITVOERING der daarin voorkomende KUNSTWERKEN, van af de Snippelingssluis bij Deventer tot in Heeten, over eene lengte van ongeveer **9000** Ellen, uitmakende het eerste Perceel en een gedeelte van het tweede Perceel vermeld in het Bestek N°. 14; waarvan bij den Thesaurier der Maatschappij te Zwolle exemplaren zijn te bekomen tegen 50 Ct. per stuk, zoomede van de plans en lengteprofillen, de eersten tegen *f* 1, de profillen tegen 50 Ct. per stuk.
2°. Het VERDIEPEN van het KANAALPAND in Dalmsholte, sluitende aan de Regge, over eene lengte van ruim **7000** Ellen, volgens Bestek ter Lezing liggende op het Bureau van den Ingenieur-Directeur te Zwolle.
De voormelde Bestekken liggen ter Lezing te Zwolle aan het Lokaal van het Provinciaal Bestuur, alsmede aan het Bureau van de Maatschappij, en verder in de Logementen bij *Scheuer, Groenewoud, Hamer, Reirink, van der Moolen, Jansen* in *de Halve Maan* en bij *Jansen* in *het Munstersche Posthuis*; te Deventer bij *Kiesbrink*, bij de *Erve Deutz* en *Becking*; te Almelo bij de Wed. *Harwich, Jansen*, in *de Prins* en bij *Bruins*; te Wierden bij *H. Nollen*; te Rijssen in *de Kroon*; te Kampen bij *Portheine*; te Blokzijl bij *van der Weide*; te Vollenhove aan *het Regthuis*; te Sliedrecht en te Werkendam aan *de Regthuizen*; te Hardinxveld in *de drie Snoeken*; te Ameide in *de Societeit*; te Gorkum in *de Hooiwagen*; te Vianen in *de Roos*; te Vreeswijk in *het Nieuwe Logement* en aan *de Schipbrug*; te Utrecht in *de Nieuwe Bak*; te Amsterdam in *de Nieuwe Stads Herberg*; te Haarlem in *de Kroon* en *het Noord-Hollandsche Koffijhuis*; te Leijden in *de Kolommen* en bij *Koremans*; te Rotterdam in *de Romein*; 's Gravenhage in *het Bossche Veerhuis*; te Arnhem bij *den Docter* en bij *Holtus*; te Nijmegen in *de Rotterdamsche Wagen.*
De aanwijzing zal geschieden Vrijdag 30 Januarij des morgens ten 10 ure, beginnende bij sluis III in Dalmsholte, en Zaturdag 31 Januarij beginnende aan de Snippelingsluis te Deventer, des morgens ten 8 ure.
De inlevering der Inschrijvings-Billetten moet volgens Art. 13 van het Bestek des daags vóór de aanbesteding bij den Ingenieur-Directeur geschieden.
Zwolle, 7 *Januarij* 1857.
De Raad van Administratie der Overijsselsche Kanalisatie-Maatschappij.
Namens den Raad,
C. BACKER, Voorzitter.
I. HERTZVELD, Secretaris.

*** **STOOM-, PANNEN- EN TEGELFABRIEK,**
te Alphen a/d Rhijn.
De ondergeteekende heeft bij deze de eer HH. Handelaars in, en Exporteurs van bovengenoemde artikelen ter kennisse te brengen, dat hij heeft opgerigt eene STOOM-, PANNEN- en TEGELFABRIEK, volgens geheel nieuwe constructie, welke thans in volle werking is.
Daar dezelve gedurende het geheele jaar werken kan, en hem alzoo in staat stelt alle orders, in een betrekkelijk zeer korten tijd te effectueren, neemt hij tevens de vrijheid deze nieuwe onderneming minzaam aan te bevelen.
Alphen a/d Rhijn, H. VAN BORK.
1 *Januarij* 1857.

*** **Men VRAAGT te HUUR of te KOOP,**
in de omstreken van Utrecht, of tusschen genoemde plaats en Leiden: Een Rentgevend LANDGOED, waarop een goed onderhouden Heerenhuis, bevattende zeven of acht Kamers en verdere Gemakken. *Franco* opgaven onder Letter R., bij de Boek-, Papier-, Muziek- en Kunsthandelaars A. CRANENDONCQ & ZONEN, te Nijmegen.

*** **UIT DE HAND TE KOOP,**
om dadelijk te aanvaarden: Eene welbeklante GROF- en HOEFSMEDERIJ, met alle deszelfs losse en vaste GEREEDSCHAPPEN, staande in het Dorp Driehuizen, Gemeente Noord- en Zuid-Schermer. Te bevragen met *franco* Brieven, onder Letter C., bij de Wed. J. C. HONIGH, Boekhandelaresse te Schagerbrug in de Zijpe.

*** **T E K O O P:**
Een volledig zeer mooi stel GOUD- en ZILVERKASSEN met BINNENKASSEN, GOUDSMIDS-GEREEDSCHAPPEN, benevens eene zeer goede PLETMOLEN. Te bevragen onder Lett. A., bij den Boekhandelaar C. BOLDINGH Hz., te Hoorn.

*** HOUTVERKOOPING op den huize *Rijnhof* bij het Haagsche Schouw onder Oegstgeest, op Donderdag den 22sten Januarij 1857. (te betalen 3 Augustus 1857) van eene aanzienlijke partij HAKHOUT, veelal geschikt tot Werkhout.

*** Men is voornemens om, op Dingsdag den 27sten Januarij 1857 en volgende dagen, voormiddag 10 ure, binnen Alkmaar, ten huize van den Heer *G. C. R. van Vloten*, om *kontant geld*, in het openbaar te Verkoopen:
Een netten en modernen INBOEDEL, waarbij 1 tweestrengs Collier van 86 stuks *heldere fijne* PAARLEN van gelijke en ongewone grootte met Diamanten Slot, 1 eenstrengs Dito van 70 kleinere Paarlen met dito en nog diverse losse Paarlen, zeer kostbare JUWEELEN, als 1 Diadeem, 1 Borststuk, Oreilletten, Broches, enz., en eene ruime sortering van keurig bewerkte GOUD- en ZILVERWERKEN; voorts extra fijne DAMASTEN Tafelgarnituren, Linnen en andere Lijnwaden, zeer exquise blaauwe, Oost-Indische-, Japansche- en Fransche PORSELEINEN, Spiegels, Schilderijen, Pendules en Kristalwerken, eene collectie BOEKWERKEN, waaronder de Bijbels, in divers formaat en al de Leerredenen van *Van der Palm*, en eindelijk eene kostbare sortering van Mahony- en Gladhouten MEUBELEN, Bedden, Tapijten, Kleederen, Glas-, Aard-, Nieuw Zilver-, Lak-, Koper-, Tin-, Blik- en IJzerwerken, mitsgaders Kantoor-Gereedschappen. Alles breeder bij Biljetten omschreven. De PAARLEN en JUWEELEN, en de GOUD- en ZILVERWERKEN zullen worden Verkocht, des Woensdags.
Informatiën zijn inmiddels te bekomen bij den Notaris J. G. A. VERHOEFF, en den Makelaar F. M. AGHINA, te Alkmaar. Brieven *franco.*

*** **OPENBARE VERHURING,**
op Dingsdag den 20sten Januarij 1857, des voormiddags ten elf ure, ten Huize van *Jacob Bergen*, Kastelein aan het Zand, in de Zijpe: Van 374 Bunders LAND, gelegen in het Oostdeel van den *Anna-Paulowna-Polder.* Breeder bij Biljetten omschreven. Nadere informatiën zijn te bekomen bij den Heer J. L. T. GRONEMAN, aan het Zand, in de Zijpe.

*** **BADHUIS TE KATWIJK AAN ZEE.**
In de maand Maart e. k., dag en plaats nader te bepalen, zal in het openbaar worden verkocht: Het BADHUIS, te Katwijk aan Zee, nabij Leyden, met Meubilaire Inboedel, Badkoetsen, enz., zeer gunstig gelegen en doelmatig ingerigt, zoo tot het gebruik van Buiten- en Binnenbaden als tot Logement en Uitspanningplaats. Inmiddels is een en ander *uit de Hand te Koop* en zijn nadere onderrigtingen te bekomen ten Kantore van de Notarissen W. S. BURGER Wz., te Rotterdam en A. E. ROEST VAN LIMBURG, te Katwijk aan den Rijn.

*** **WINDKOORNMOLEN.**
Door bijzondere omstandigheden, zal in het laatst der maand Februarij, op nader te bepalen tijd en plaats, openbaar verkocht worden:
De WINDKOORNMOLEN met bijbehoorenden GROND en WONING, staande te Geesteren bij Borculo, die ten gevolge van de talrijke en gegoede bevolking, steeds een *goed bestaan* heeft opgeleverd en dit ook voortaan kan opleveren.
Inlichtingen te bekomen bij den Notaris H. P. TJEENK WILLINK, te Borculo. Brieven *franco.*

*** De Boekhandelaar **M. J. VISSER**, te *'s Gravenhage*, heeft verzonden de *eerste* Aflevering van den Jaargang **1857** van het

BIJBELSCH DAGSCHRIFT,

of de invloed des Christendoms op Huisselijk en Maatschappelijk Geluk,

IN GODSDIENSTIGE OVERDENKINGEN OP IEDEREN DAG DES JAARS.

ONDER MEDEWERKING VAN

VIJFTIG PREDIKANTEN.

De uitgave geschiedt in maandelijksche Afleveringen van 4 à 5 Vellen druks, op zwaar velijn Papier, met eene Plaat bij ieder vierendeels jaars, waarbij in het begin des jaars een keurig Titelvignet, en aan het einde een uitvoerige dagwijzer wordt toegevoegd.

De prijs van iedere Aflevering is slechts 40 Cents.

Ten einde de lezing van dit geschrift zooveel mogelijk tot alle standen uit te breiden, zijn er ook Exemplaren op gewoon Velijn Papier met eene Plaat bij ieder halfjaar en Titelvignet, zonder uitvoerigen Dagwijzer te bekomen **tegen 30 Cents de Aflevering**, en geheel zonder Plaatwerk of Dagwijzer **tegen 20 Cents de Aflevering.**
Men verbindt zich voor niet minder dan een geheelen Jaargang.
Bij alle voorname Boekhandelaren is het **PROSPECTUS** ***gratis*** verkrijgbaar gesteld en de *eerste Aflevering* ter inzage te bekomen.
De nieuwe Inteekenaren kunnen de vorige Jaargangen, voor zoover de geringe voorraad strekken zal, voor de helft van den gewonen prijs bekomen.

*** Bij G. T. N. SURINGAR te Leeuwarden is verschenen:

DE EERSTE AFLEVERING VAN EEN

goedkoop Tijdschrift voor het Algemeen:

BIBLIOTHEEK VOOR HET HUISGEZIN.

Bevattende: Lectuur tot gezellig onderhoud aan den huisselijken haard en een goed woord op zijn tijd aan jong en oud voor hoofd en hart.

Dit Tijdschrift wordt uitgegeven onder Redactie van den Uitgever en onder medewerking van verschillende Vaderlandsche Schrijvers en Schrijfsters. Aanvankelijk hebben zich daartoe reeds bereid verklaard de Heeren:

J. H. Behrns, te Franeker. — Dr. *H. J. Broers*, te Utrecht. — *B, Brugsma*, te Groningen. — *P. Bruijn*, te Alkmaar. — *Kits van Heyningen*, te Deventer. — *C. des Amorie van der Hoeven*, te 's Hage. — Prof. *Pruys van der Hoeven*, te Leyden. — *A. H. van der Hoeve*, te Keppel. — *G. Keller*, te 's Hage. — *R. Koopmans van Boekeren*, te Giethoorn. — Mr. *A. Modderman*, te Groningen. — Prof. *F. J. Domela Nieuwenhuis*, te Amsterdam. — Dr. *L. Proes*, te Leeuwarden. — *J. Herman de Ridder*, te 's Hage. — Dr. *G. G. Roëll*, te Dordrecht. — *M. Cohen Stuart*, te Alkmaar. — *W. H. Suringar*, te Amsterdam. — *C. Swalue*, te Zandvoort. — *J. J. Swiers*, te Havelte. — Mr. *A. Telting*, te Franeker. — *Frans Tinarlo.* — *A. Wassenbergh*, te St. Anna-Parochie.

Er verschijnt maandelijks eene aflevering van twee vellen druks, te zamen inhoudende twee en dertig pagina's of vier en zestig kolommen imperiaal-octavo formaat.

Prijs per jaargang f 2.50. Franco per post f 3.

INHOUD DER EERSTE AFLEVERING.

INLEIDING. Over den moed in het gewone leven, door G. T. N. SURINGAR. — Eene zeldzame geschiedenis, naar HEINRICH KÖNIG. — De band des bloeds, van J. H. VAN DER PALM. — Esaias Tegnér, door Mr. A. TELTING: Het gezellig verkeer. — Eene achterstraat in Utrecht, door Dr. H. J. BROERS. — Kleinigheden, van REINHARD. — De huishoudkunde, door Mr. A MODDERMAN. — De waarde der woorden, van LAVATER. — De wijding van den kunstenaar, naar het Hoogduitsch. — Vrees en moed, van FR. PERTHES. — Beroemde werkmeesters en andere merkwaardige mannen uit den bedrijvigen stand: Sebastiaan Erard. — Levensspreuken. — De verjaardag, naar EMILE SOUVESTRE. — De rozenstruik, naar ADELAIDE DETTE. — Snippers. — De dichter *Tollens* bezongen door den dichter BOGAERS.

*** P. PALMBOOM, P. L. POSTHUMUS, J. J. BOLDOOT, G. VAN HEERDE, P. D. LUSINK Jr., L. HARTGERINK Rwz. en W. A. J. VROOM Az., Makelaars, zullen op Zaturdag den 17den Januarij 1857, des middags ten 12 ure in het *Regthuis* te Sloterdijk ten overstaan van den Notaris J. G. POUW, presenteren te Verkoopen:

N°. 1. Een perceel **WEI- of HOOILAND** gelegen buiten de Willemspoort der Stad Amsterdam, aan den Lage- of Haarlemmer Straatweg in den Sloter Binnen-polder, Kadaster Sectie C. N°. 362 tot en met 369 en 369a te zamen groot 4 Bunders 77 Roeden 22 Ellen. N°. 2. Een perceel **WEI- of HOOILAND en MOESGROND**, met daarop staande Huizinge, Stallingen, Loodsen en verdere Getimmerten, waarin een *Tapperij* genaamd van ouds *de Vierhonderd Roeden*, alles staande en gelegen als boven. Voor het perceel N°. 1. de Huizinge enz. get. Wijk N°. 121, Kadaster Sectie C., N°s. 375, 378, 380, 381, 377 en 376, te zamen groot 98 Roeden 26 Ellen, breeder bij Billeten omschreven, en te bezigtigen des Donderdags en Vrijdags. De Bewijzen van Eigendom en de Veilconditien zullen acht dagen voor en op den Verkoopdag ter lezing liggen ten Kantore van den Notaris *J. G. Pouw*, op de Keizersgracht bij de Brouwersgracht te Amsterdam.

Bij G. PORTIELJE EN ZOON te Amsterdam is op heden van de pers gekomen en alom verzonden:

W. F. CARLEBUR,

Het Spelling- en Taalstelsel

van **BILDERDIJK**, **SIEGENBEEK**, **WEIJLAND** en andere **SPRAAKKUNSTENAREN**, vrijmoedig beoordeeld . . . . *f* 1,30.

Dit Werkje toont die menigte regelen onzer taal aan, welke door de Spraakkundigen **EIGENDUNKELIJK** zijn **VERANDERD** of **VERVORMD** en heldert al die punten der Spraakkunst op, waarover eenige duisterheid heerscht. Het doel, dat het daarmede beoogt, is ons Spel- en Taalstelsel van al die gebreken en leemten te zuiveren. Overigens kenmerkt het zich door eenen levendigen en vloeijenden stijl. Wij gelooven derhalve niet te veel te zeggen, wanneer wij, met het oog op de sints korten tijd zich openbarende belangstelling in al wat de kennis onzer schoone moedertaal betreft en het allerwege zigtbare verlangen naar een beter Spel- en Taalstelsel, beweren, dat het een **HOOGST BELANGRIJK** boekske is, **ONMISBAAR** voor alle diegenen, welke of de taal beoefenen of onderwijs in haar geven.

*** En vente chez L. VAN BAKKENES & C°, libraires à Amsterdam:

SERMONS sur les deux premiers chapitres de la première épitre de Saint Pierre, trad. de l'Allem de H. F. KOHLBRUGGE, docteur en theologie, 1 vol. 8° *f* 2,75.

*** **NEDERLANDSCH TIJDSCHRIFT VOOR GENEESKUNDE.**

Aan HH. Inteekenaars wordt berigt, dat de twee eerste VELLEN zijn verzonden.

HH. Geneeskundigen, die nog wenschen inteteekenen, worden verzocht daarvan spoedig, zoo mogelijk, vóór den 16den Januarij opgave te doen, ten einde de oplage kunnen worden bepaald. De inteekening geschiedt met *franco* aanvrage, bij den Uitgever en bij de Boekhandelaars van het Rijk; voor de Leden der Ned. Maats. t. bev. der Geneeskunst, alleen bij den Uitgever. De prijs per Jaargang is *f* 9,50; voor de Leden der Maatschappij *f* 7,50.

Elke Jaargang vormt een Boekdeel van minstens 720 Bladzijden, waarvan de inhoud zal gelijk staan aan 2500 Blz. van het Tijdschr. der Maatschaphij. De verzending geschiedt *franco*; de Boekhandelaars ontvangen de Exemplaren door hunne Correspondenten.

Amsterdam, 12 *Januarij* 1857.

H. A. FRIJLINK,
Singel over de Driekoningenstraat,
G. 374.

*** Door S. OCHTMAN Jz. en H. HARDEMAN, te Zierikzee, zijn uitgegeven en algemeen verkrijgbaar gesteld: **WENKEN VOOR GASVERBRUIKERS**, bijeenverzameld door J. H. OCHTMAN JOHsz., Directeur der Garancine-Fabriek enz., te Zierikzee, Prijs 15 Cents.

De doelmatigheid en het nut van zulke wenken bij het meer en meer algemeen worden der Gasverlichting, maken verdere aanbeveling overbodig,

---

*** Bij den Boekh. H. C. A. CAMPAGNE te Tiel. en verder alom te bekomen:

Briefstijl voor minnende harten.

Eene volledige verzameling van BRIEVEN, die bij verliefden in alle gevallen en betrekkingen kunnen voorkomen. DERDE DRUK. Prijs 50 Cents.

Dit werkje, waarvan jaarlijks **DUIZENDEN** worden verkocht, bevat eene groote reeks van **Liefdesverklaringen**, **Huwelijksvoorstellen** en **Minnebrieven**, geschikt voor iedereen.

*** P. A. DE JONG, Boekdrukker te Arnhem, heeft uitgegeven en alom verzonden, de 1ste aflevering van een **NIEUW BOEK- EN PLAATWERK**,

GETITELD

DE BLOEMENKORF.

Geillustreerd met gelithographieerde platen van beroemde Schilders.

12 afleveringen met 24 Platen vormen een keurig Plaatwerk hetwelk bij inteekening slechts kost

Twee gulden negentig centen.

Omtrent den inhoud kan men bij alle Boekhandelaren de 1ste aflevering ter lezing ontvangen.

*** Door P. C. HOOG, te Rotterdam, is uitgegeven en is op Bestelling alom te bekomen de **4e Druk** van de: **STICHTELIJKE GEDACHTEN OP AL DE DAGEN VAN HET JAAR.** Met een nieuw Titel-Vignet. Prijs *ingenaaid* 90 Cts.; *gebonden* in heel linnen Bandje. *f* 1,20.

Een **vierde Druk** van dit gulden Boekske maakt alle aanbeveling overbodig.

*** Bij THEUNE & C°. te Amsterdam, Kalverstraat 274 *a.* is in druk verschenen:

LES MÉLODIES DU RECUEIL SUPPLÉMENTAIRE DE CANTIQUES pour le culte public recueillis et publiés par la Réunion des Députés *des églises Wallonnes des Pays-Bas*; transcrites pour Piano ou Orgue par H. C. CLATERBOS. (Avec autorisation de la Réunion susdite.) Pr. *f* 3.

Voor Onderwijzers!

Door den Boekverkooper B. B. BLIJDENSTEIN te Enschede, is aan de Inteekenaren verzonden en alom verkrijgbaar gesteld:

De 4de en laatste Aflevering van **een nieuw stel**

SCHRIJFVOORBEELDEN,

in loopend schrift ten dienst der scholen;

met de daarbij behoorende [illegible]
en *omschrijving* derzelve.

Dit schoonschrift, waarvan de tekst met de uiterste zorg gekozen is, kenmerkt zich inzonderheid daardoor, dat de leerlingen, als ware het gedwongen zijn, zooveel mogelijk steeds de pen op het papier te houden, en ieder woord nagenoeg zonder ophouden leeren schrijven, waardoor zij binnen zeer korten tijd ontegenzeggelijk tot vlugge en duidelijke schrijvers kunnen gevormd worden.

Iedere Afl. bevat 25 kwarto bladen. — Prijs der vier Afl. *f* 3.

*** Bij G. B. VAN GOOR, te *Gouda*, ziet heden het licht, *een belangrijk en oorspronkelijk Werk*, getiteld:

HANDBOEK DER WAPENKUNDE,

door **J. B. RIETSTAP.**

BEVATTENDE: I. De Geschiedenis der Wapenkunde; II. De Praktijk der Wapenkunde; III. Een Register der Wapens van den thans bloeijenden Nederlandschen Adel; van de Staatlieden en Veldheeren van NAPOLEON I, van beroemde personen uit vroeger en later tijd, enz. Met VIJF STEENDRUKPLATEN, waarop 546 FIGUREN voorkomen. *f* 7,40.

Te Haarlem, bij JOH. ENSCHEDÉ EN ZONEN.